

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.5.2011
SEC(2011) 537 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων

{COM(2011) 241 τελικό}
{SEC(2011) 536 τελικό}

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων

1. Προσδιορισμός του προβλήματος

1.1 Εισαγωγή

Το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων (εφεξής «το σύστημα») βοηθά τις αναπτυσσόμενες χώρες και ειδικότερα τις ελάχιστα ανεπτυγμένες χώρες (ΕΑΧ), να περιορίσουν την φτώχεια, προσφέροντάς τους προτιμήσεις για την εισαγωγή προϊόντων, έτσι ώστε να δημιουργήσουν ή να ενισχύσουν τα έσοδα από το διεθνές εμπόριο. Επιπλέον, το σύστημα παρέχει κίνητρα υπό μορφή συμπληρωματικών δασμολογικών προτιμήσεων, σε χώρες που αναλαμβάνουν δεσμεύσεις στους τομείς της αειφόρου ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης. Το σύστημα αποσκοπεί επί του παρόντος στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην *ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με τη λειτουργία του κοινοτικού συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ) για δεκαετή περίοδο, από το 2006 έως το 2015*. Το σύστημα παρέχει, γενικευμένα και χωρίς διακρίσεις, προτιμησιακή πρόσβαση σε αγορές της ΕΕ σε 176 επιλέξιμες χώρες και εδάφη. Καλύπτει τρεις ρυθμίσεις:

- το γενικό καθεστώς (συχνά καλούμενο απλώς «ΣΓΠ»),
- το ειδικό καθεστώς παροχής κινήτρων για την αειφόρο ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση (καλούμενο «ΣΓΠ+») που προσφέρει συμπληρωματικές προτιμήσεις ως κίνητρα για την στήριξη ευάλωτων αναπτυσσόμενων χωρών στο πλαίσιο της διαδικασίας επικύρωσης και εφαρμογής 27 διεθνών συμβάσεων για τα δικαιώματα του ανθρώπου και των εργαζομένων, το περιβάλλον και την χρηστή διακυβέρνηση,
- το καθεστώς «Όλα εκτός από όπλα» (ΟΕΟ) που παρέχει σε ΕΑΧ αδασμολόγητη και χωρίς ποσοτώσεις πρόσβαση.

Το ισχύον καθεστώς του ΣΓΠ εφαρμόζεται με διαδοχικούς κανονισμούς, ο καθένας από τους οποίους ισχύει για τρία έτη. Ο ισχύων κανονισμός του ΣΓΠ λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2011. Στις 26 Μαΐου 2010, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για την παράταση της περιόδου ισχύος του υφιστάμενου κανονισμού μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2013, έτσι ώστε να δοθεί χρόνος για την προετοιμασία της αναθεώρησης του ΣΓΠ, λαμβάνοντας υπόψη τις πιο μακρές χρονικά νομοθετικές διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί με τη συνθήκη της Λισαβόνας. Μια ενδιάμεση επανεξέταση που ολοκληρώθηκε προσφάτως παρέχει το πλαίσιο της σχεδιαζόμενης από την Επιτροπή πρότασης αναθεώρησης κανονισμού, για την αντικατάσταση του υφιστάμενου συστήματος με τη λήξη ισχύος του το 2013. Τόσο το καθεστώς ΟΕΟ όσο και οι σχετικές με τους κανόνες καταγωγής διατάξεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω αναθεώρησης: το πρώτο διότι δεν αποτελεί αντικείμενο περιοδικών επανεξετάσεων· και το δεύτερο διότι οι νέες νομοθετικές διατάξεις για τους κανόνες καταγωγής τέθηκαν σε ισχύ το 2011.

1.2 Διαβουλεύσεις και εμπειρογνωμοσύνη

Η παρούσα εκτίμηση των επιπτώσεων εκπονήθηκε μετά από εκτενείς διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και άλλους ενδιαφερόμενους (συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών, της βιομηχανίας, δικαιούχων χωρών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και μελών του ΠΟΕ). Οι απόψεις των ενδιαφερομένων ελήφθησαν υπόψη, δεδομένου ότι εστίαζαν σε ορισμένα γεγονότα στην κύρια έκθεση. Για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων τηρήθηκαν τα

ελάχιστα πρότυπα της Επιτροπής. Για την εκτίμηση του βαθμού στον οποίο το σύστημα της ΕΕ καλύπτει τις ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών, διενεργήθηκε ενδιάμεση αξιολόγηση από εξωτερικό σύμβουλο, δηλαδή το κέντρο για την ανάλυση της περιφερειακής ολοκλήρωσης στο Sussex (CARIS). Η τελική έκθεση δημοσιεύθηκε στις 26 Μαΐου 2010 στην ιστοσελίδα της ΓΔ Εμπορίου¹. Τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής αναφέρονται, εφόσον παρίσταται ανάγκη, στην ανάλυση των βασικών επιπτώσεων.

1.3 Πλεονεκτήματα και αδυναμίες του υφιστάμενου συστήματος ΣΓΠ

Η αξιολόγηση του υφιστάμενου ΣΓΠ (2010) από το CARIS κατέληγε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- υπάρχουν σαφή αποδεικτικά στοιχεία ότι οι προτιμήσεις στο πλαίσιο του ΣΓΠ της ΕΕ μπορεί να είναι αποτελεσματικές για την αύξηση των εξαγωγών και της ευημερίας των αναπτυσσόμενων χωρών,
- τα ποσοστά χρησιμοποίησης του(των) ΣΓΠ είναι υψηλά και είναι ευθέως ανάλογα του μεγέθους του δασμολογικού και προτιμησιακού περιθωρίου,
- οι χώρες εξαγωγής ανακτούν το ήμισυ περίπου των εσόδων που προέρχονται από τα προτιμησιακά περιθώρια,
- το καθεστώς ΣΓΠ+ είχε θετικές επιπτώσεις στην κύρωση των 27 διεθνών συμβάσεων, απαραίτητη προϋπόθεση για επιλεξιμότητα, η επιτευχθείσα όμως πρόοδος όσον αφορά την αποτελεσματική εφαρμογή τους είναι λιγότερο προφανής.

Εντούτοις, το σύστημα υπόκειται σε μια σειρά διαρθρωτικών και άλλων περιορισμών (που παρατίθενται λεπτομερώς τόσο στη μελέτη που εκπονήθηκε από το CARIS όσο και στη βασική έκθεση). Υπάρχουν επίσης πολλά ειδικά ζητήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της διαδικασίας επανεξέτασης. Τα ζητήματα αυτά εκτίθενται συνοπτικά στο δέντρο προβλημάτων που παρατίθεται στην επόμενη σελίδα.

Μη βέλτιστη στόχευση των δικαιούχων

Στις ΕΑΧ ασκείται ισχυρή ανταγωνιστική πίεση από τους λοιπούς δικαιούχους του ΣΓΠ. Πολλές χώρες υψηλού εισοδήματος χώρες (ΧΥΕ) εξακολουθούν να είναι δικαιούχες με το σκεπτικό ότι δεν παρουσιάζουν επαρκή διαφοροποίηση. Οι χώρες αυτές διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους για να φθάσουν σε υψηλότερα επίπεδα διαφοροποίησης χωρίς τη βοήθεια των προτιμήσεων της ΕΕ. Το ίδιο συμβαίνει και με τις καλούμενες «χώρες και εδάφη υψηλότερου μεσαίου εισοδήματος» (ΥΜΕ). Παράλληλα, χώρες οι οποίες επωφελούνται από προτιμήσεις που παραχωρούνται στο πλαίσιο άλλου προτιμησιακού καθεστώτος, συμφωνηθέντος σε διμερή βάση με την ΕΕ, εξακολουθούν να επωφελούνται και από το ΣΓΠ. Η χρησιμοποίηση των προτιμήσεων του ΣΓΠ από ΧΥΕ, χώρες ΥΜΕ και χώρες που επωφελούνται ήδη από άλλες διμερείς προτιμησιακές συμφωνίες αυξάνει την ανταγωνιστική πίεση στις εξαγωγές από φτωχότερες και περισσότερο ευάλωτες χώρες, των οποίων οι ανάγκες είναι σαφώς μεγαλύτερες και, ως εκ τούτου, χρήζουν μεγαλύτερης προσοχής.

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/may/tradoc_146196.pdf

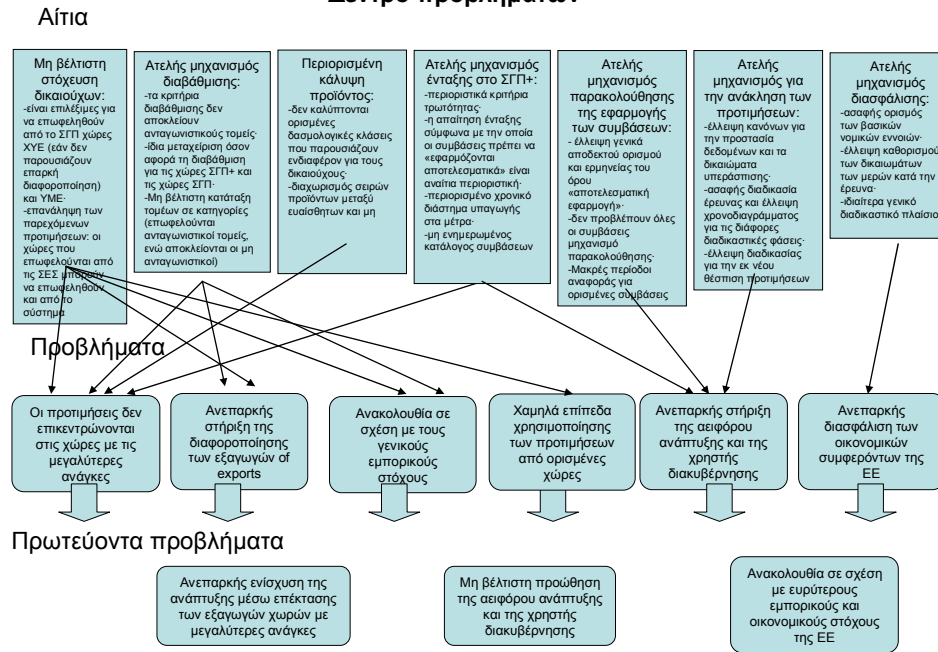
Ατελής μηχανισμός διαβάθμισης

Οι αναδυόμενες αναπτυσσόμενες οικονομίες έχουν δημιουργήσει ιδιαίτερες επιτυχίες και προσανατολισμένους στις εξαγωγές μεταποιητικούς τομείς που είναι άκρως ανταγωνιστικοί σε παγκόσμια κλίμακα. Οι τομείς αυτοί επωφελούνται στο πλαίσιο του συστήματος, μολονότι, κατά γενική παραδοχή, δεν χρειάζονται πλέον προτιμήσεις προκειμένου να έχουν σημαντική παρουσία στην ΕΕ. Επίσης, ασκούν ανταγωνιστικές πιέσεις στη βιομηχανία της ΕΕ, ενώ αυξάνουν τους φραγμούς εισόδου στις αγορές για τις φτωχότερες χώρες που, ως εκ τούτου, χρειάζονται ακόμα μεγαλύτερες προσπάθειες προκειμένου να διαφοροποιήσουν την εξαγωγική βάση τους. Το ΣΓΠ διαθέτει ένα μηχανισμό για τον αποκλεισμό ανταγωνιστικών τομέων από συγκεκριμένες χώρες και την αναστολή προτιμήσεων: τον μηχανισμό διαβάθμισης. Ωστόσο, ο μηχανισμός αυτός έχει ελάχιστα χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο του ισχύοντος συστήματος. Σε σύνολο άνω των 2400 τομείς χωρών, έχουν διαβαθμιστεί μόνο 20 από τους οποίους οι 13 είναι κινεζικοί. Τούτο καταδεικνύει το γεγονός ότι ο υφιστάμενος μηχανισμός διαβάθμισης είναι ανεπαρκής για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του συστήματος. Μια άλλη σημαντική αδυναμία του μηχανισμού διαβάθμισης είναι ότι η διαβάθμιση βασίζεται στα τμήματα του δασμολογίου της ΕΕ που είναι τόσο μακρά και ανομοιογενή, ώστε προϊόντα που δεν είναι κατ' ανάγκη ανταγωνιστικά αποκλείονται απλώς και μόνο διότι υπάγονται σε κατηγορία όπου κυριαρχούν προϊόντα προερχόμενα από τελείως διαφορετικό και άκρως ανταγωνιστικό κλάδο παραγωγής.

Ανεπαρκής κάλυψη προϊόντων

Το ΣΓΠ καλύπτει ευρύ φάσμα προϊόντων, η εν λόγω κάλυψη όμως δεν είναι πλήρης. Επί του παρόντος, το 9% του συνόλου των δασμολογικών κλάσεων δεν υπάγονται στο σύστημα και αποτελούν αντικείμενο θετικών δασμών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη δεν επιτυγχάνουν να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ, διότι θα επιθυμούσαν να εξαγάγουν ορισμένα από τα εν λόγω προϊόντα. Ένας άλλος εκ των πραγμάτων περιορισμός σε ότι αφορά την κάλυψη των προϊόντων οφείλεται στην υποδιαίρεση ειδών προϊόντων σε ευαίσθητα και μη ευαίσθητα. Τα μη ευαίσθητα προϊόντα έχουν αδασμολόγητη πρόσβαση, για τα ευαίσθητα όμως προϊόντα επιτυγχάνεται δασμολογική μείωση κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες επί της αξίας του εμπορεύματος.

Δέντρο προβλημάτων

Ανεπαρκής στήριξη της διαφοροποίησης των εξαγωγών

Ο αρχικός στόχος των συστημάτων γενικευμένων προτιμήσεων είναι η στήριξη της διαφοροποίησης μέσω της βιομηχανοποίησης. Από την αξιολόγηση όμως του 2010 προέκυψε ότι, όταν λαμβάνονται υπόψη όλοι οι δικαιούχοι και τα προϊόντα, η διαφοροποίηση περιορίζεται ουσιαστικά σε μεγάλο βαθμό στα εξαγόμενα από αναδυόμενες οικονομίες προϊόντα με χαμηλά προτιμησιακά περιθώρια. Η προσθήκη στο ισχύον ΣΓΠ χωρών που σπανίως θεωρούνται χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη (ΧΥΕ και ΥΜΕ) και που ασκούν έντονες ανταγωνιστικές πιέσεις στα προϊόντα ΟΕΟ και ΣΓΠ+ στο πλαίσιο του συστήματος, σε συνδυασμό με τον σχετικά ανεπαρκή μηχανισμό διαβάθμισης, καθιστά δυσχερέστερη τη διαφοροποίηση από φτωχές και ευάλωτες χώρες, δεδομένου ότι οι χώρες του ΣΓΠ απορροφούν τις περισσότερες προτιμήσεις.

Ανακολουθία σε σχέση με τους γενικούς στόχους

Τα πλεονεκτήματα τα οποία προσφέρει το ΣΓΠ θα μπορούσαν να μειώσουν τα κίνητρα των δικαιούχων χωρών να διαπραγματευτούν τη σύναψη **διμερών** ή πολυμερών εμπορικών συμφωνιών. Αντιθέτως, ο στόχος να επικεντρώνονται τα πλεονεκτήματα που παρέχει το ΣΓΠ σε χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη θα μπορούσε να έχει απροσδόκητες επιπτώσεις, παρέχοντας σε περισσότερο προηγμένες χώρες περισσότερα κίνητρα για να ξεκινήσουν και να ολοκληρώσουν διαπραγματεύσεις για αμοιβαίες εμπορικές συναλλαγές με την ΕΕ.

Χαμηλά επίπεδα χρησιμοποίησης των προτιμήσεων από ορισμένες χώρες

Οι ανταγωνιστικές πιέσεις που ασκούνται από τους δικαιούχους του ΣΓΠ δύνανται να περιορίσουν τις χώρες ΣΓΠ+ και τις ΕΑΧ στο καθεστώς των μη σημαντικών και έκτακτων προμηθευτών στην αγορά της ΕΕ. Δεδομένης της χαμηλής αξίας των πραγματοποιούμενων υπό αυτές τις συνθήκες συναλλαγών, οι εισαγωγείς έχουν λιγότερα κίνητρα για να υποβληθούν στα έξοδα που προκύπτουν από αιτήματα εφαρμογής προτιμησιακού καθεστώτος (π.χ. για την απόκτηση ή τη διεκπεραίωση πιστοποιητικών καταγωγής). Ως εκ τούτου, πολλές προτιμήσεις απλώς δεν χρησιμοποιήθηκαν.

Ανεπαρκής στήριξη στη βιωσιμότητα και την χρηστή διακυβέρνηση

Τα ισχύοντα κριτήρια βάσει των οποίων μια χώρα θεωρείται ευάλωτη, τα οποία καθορίζουν την επιλεξιμότητα για το ΣΓΠ+, είναι άκρως περιοριστικά. Τούτο περιορίζει το βαθμό στον οποίο το ΣΓΠ+ μπορεί να προωθήσει την αειφόρο ανάπτυξη και την χρηστή διακυβέρνηση, κατά την έννοια ότι μια λιγότερο περιοριστική απαίτηση επιλεξιμότητας ενδέχεται να ωθήσει περισσότερες χώρες να κυρώσουν και να εφαρμόσουν διεθνείς κανόνες και πρότυπα, καθώς και να προχωρήσουν σε εσωτερικές μεταρρυθμίσεις. Οι προϋποθέσεις για την παροχή πρόσβασης στο ΣΓΠ+ (δηλαδή όχι μόνο η κύρωση αλλά και η «αποτελεσματική εφαρμογή» των συμβάσεων από την ενδιαφερόμενη χώρα) είναι άσκοπα περιοριστικές και δεν συνάδουν με τη φύση του συστήματος που βασίζεται στην παροχή κινήτρων. Η ύπαρξη χρονικού διαστήματος υπαγωγής στο ΣΓΠ+ (με έναρξη μόνο κάθε 18 μήνες) δεν επιτρέπει την υπαγωγή δυνητικών δικαιούχων στο σύστημα αμέσως μόλις επιτύχουν να πληρούν όλες της σχετικές απαιτήσεις. Στο πλαίσιο του υφιστάμενου συστήματος, η Επιτροπή πρέπει να παρακολουθεί το καθεστώς κύρωσης και την αποτελεσματική εφαρμογή των 27 προβλεπόμενων συμβάσεων, με βάση την εξέταση των διαθέσιμων στοιχείων που

παρέχονται από τους αρμόδιους φορείς ελέγχου. Εντούτοις, ο μηχανισμός παρακολούθησης για την εφαρμογή των συμβάσεων παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες.

Ανεπαρκής μηχανισμός διασφάλισης

Πολλές αδυναμίες έχουν εντοπιστεί στον υφιστάμενο μηχανισμό διασφάλισης του ΣΓΠ και ιδίως: η απουσία ορισμού βασικών νομικών εννοιών, η απουσία ορισμού των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών σχετικά με την έρευνα, και ο αδόκιμος ορισμός του διαδικαστικού πλαισίου.

2. Ανάλυση της επικουρικότητας

Η νομική βάση της κοινοτικής παρέμβασης στον τομέα αυτό είναι το άρθρο 207 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΣΛΕΕ). Η αρχή της επικουρικότητας δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή. Η αρχή της αναλογικότητας τηρείται στο βαθμό που ο κανονισμός είναι το μόνο κατάλληλο μέσο δράσης που η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να χρησιμοποιήσει προκειμένου να θεσπίσει μονομερή, μη αμοιβαία, προτιμησιακή πρόσβαση στην αγορά για αναπτυσσόμενες χώρες.

3. Στόχοι

3.1 Γενικοί στόχοι

Το σύστημα έχει τρεις γενικούς στόχους:

1. να συμβάλει στην εξάλειψη της φτώχειας, αναπτύσσοντας τις εξαγωγές από χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη (ΓΣ-1),
2. να προωθήσει την αειφόρο ανάπτυξη και την χρηστή διακυβέρνηση (ΓΣ-2),
3. να διασφαλίσει αποτελεσματικότερη προστασία των δημοσιονομικών και οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ (ΓΣ-3).

3.2 Ειδικό και επιχειρησιακό στόχοι

Για την περίοδο από το 2006 έως το 2015, η Επιτροπή θέσπισε στην ανακοίνωσή της για το ΣΓΠ τους ακόλουθους στόχους:

1. διατήρηση γενναιόδωρων δασμολογικών προτιμήσεων που θα συνεχίζουν να παρέχουν πραγματικά κίνητρα για τις αναπτυσσόμενες χώρες ώστε να αυξήσουν τις εξαγωγές τους κατά τρόπο βιώσιμο,
2. επικέντρωση των προτιμήσεων σε χώρες που τις έχουν περισσότερο ανάγκη, ιδίως με την παύση της παροχής προτιμησιακής πρόσβασης για χώρες που δεν την χρειάζονται πλέον, και τη διασφάλιση ότι οι προτιμησιακοί συντελεστές του ΣΓΠ δεν θα εφαρμόζονται πλέον για ανταγωνιστικά προϊόντα,
3. πρόταση ενός απλού, προβλέψιμου και ευπρόσιτου συστήματος προτιμήσεων,
4. περαιτέρω ενθάρρυνση της αειφόρου ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης,

5. πρόβλεψη μηχανισμών ανάκλησης και μέσων διασφάλισης έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία των σχετικών με την αειφόρο ανάπτυξη και την χρηστή διακυβέρνηση πτυχών του ΣΓΠ, καθώς και των δημοσιονομικών και οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

Για να διασφαλιστεί ότι οι προβλεπόμενες επιλογές πολιτικής είναι οι πλέον ενδεδειγμένες για την επίτευξη των γενικών στόχων του συστήματος σε ένα μεταβαλλόμενο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον, οι εν λόγω στόχοι έχουν ταξινομηθεί σε ειδικούς και επιχειρησιακούς στόχους:

Οι ειδικοί στόχοι είναι οι ακόλουθοι:

1. αποτελεσματικότερη επικέντρωση των προτιμήσεων στις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη (ΕΣ-1),
2. άρση των αντικινήτρων διαφοροποίησης για χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη (ΕΣ-2),
3. βελτίωση της συνεκτικότητας με τους γενικούς εμπορικούς στόχους (σε διμερές και πολυμερές επίπεδο, ΕΣ-3),
4. ενίσχυση της στήριξης της αειφόρου ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης (ΕΣ-4),
5. βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών διασφάλισης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η προστασία των δημοσιονομικών και οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ (ΕΣ-5),
6. ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου, της σταθερότητας και της προβλεψιμότητας του συστήματος (ΕΣ-6).

Οι επιχειρησιακοί στόχοι είναι οι ακόλουθοι:

1. επανεξέταση του καταλόγου των δικαιούχων χωρών με αναστολή των πλεονεκτημάτων τους, για τις οποίες, βάσει των αναπτυξιακών, οικονομικών και εμπορικών αναγκών τους, δεν απαιτούνται πλέον προτιμήσεις,
2. επικέντρωση της διαβάθμισης στους βασικούς δικαιούχους, διασφαλίζοντας ότι οι προτιμησιακοί συντελεστές του ΣΓΠ δεν θα εφαρμόζονται για τα ανταγωνιστικά προϊόντα,
3. επανακαθορισμός των ομάδων προϊόντων ώστε να εκφράζουν περισσότερο ομοιογενείς κατηγορίες προϊόντων,
4. απλούστευση του μηχανισμού ένταξης στο ΣΓΠ+,
5. ανάπτυξη μηχανισμού που θα χαρακτηρίζεται από περισσότερη αποτελεσματικότητα και διαφάνεια, με σκοπό την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δεσμεύσεων των χωρών του ΣΓΠ+, καθώς και της προόδου που επιτυγχάνεται στο πλαίσιο της εφαρμογής των συμβάσεων ΣΓΠ+,
6. ανάπτυξη αξιόπιστων και αποτελεσματικών διαδικασιών για την προσωρινή αναστολή των προτιμήσεων, καθώς και για την ανανέωσή τους,

7. βελτίωση των διοικητικών διαδικασιών σε ό,τι αφορά τους μηχανισμούς διασφάλισης.

4. Επιλογές άσκησης πολιτικής

Ο ακόλουθος συνοπτικός πίνακας παρουσιάζει μια δέσμη βασικών επιλογών πολιτικής που έχουν θεωρηθεί αντιπροσωπευτικές των κύριων κατευθυντήριων γραμμών που δύνανται να επιλεγούν.

Εναλλακτική δυνατότητα	Κύρια χαρακτηριστικά
Επιλογή Α: κατάργηση	Εγκαταλείπονται οι προτιμήσεις για τους δικαιούχους του ΣΓΠ και του ΣΓΠ+. Το καθεστώς ΟΕΟ θα εξακολουθήσει να ισχύει.
Επιλογή Β: καμία αλλαγή πολιτικής ΓΡΑΜΜΗ ΒΑΣΗΣ	<p>Η ισχύουσα πολιτική παραμένει αμετάβλητη. Η επιλογή αυτή έχει δύο βασικά σενάρια:</p> <p>B1 (βραχυπρόθεσμο) – συνέχιση του συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον καθεστώς των διμερών και πολυμερών συμφωνιών</p> <p>B2 (μακροπρόθεσμο) – συνέχιση του συστήματος με βάση την υπόθεση ότι όλες οι εν εξελίξει και μη ολοκληρωμένες πολυμερείς και διμερείς διαπραγματεύσεις έχουν περατωθεί επιτυχώς.</p>
Επιλογή Γ: μερικός επανασχεδιασμός	<p>Περιλαμβάνει δύο επιμέρους επιλογές. Έχουν ορισμένα κοινά στοιχεία και ορισμένες διαφορές, ενώ οι τροποποιήσεις του Γ1 είναι λιγότερο σημαντικές από εκείνες του Γ2.</p> <p>Κοινά στοιχεία για τις 2 επιμέρους επιλογές:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι προτιμήσεις καταργούνται για ορισμένες επιλέξιμες χώρες: υπερπόντιες χώρες και εδάφη, χώρες υψηλού και υψηλού-μεσαίου εισοδήματος, χώρες που έχουν συνάψει προτιμησιακή εμπορική συμφωνία που καλύπτει ουσιαστικά όλες τις προτιμήσεις. 2. Αναθεωρούνται οι σχετικές με τη διαβάθμιση αρχές: επανακαθορίζονται οι ομάδες προϊόντων, η διαβάθμιση δεν εφαρμόζεται για τις χώρες του ΣΓΠ+. 3. Ο μηχανισμός ένταξης στο ΣΓΠ+ απλουστεύεται και καθίσταται περισσότερο ευέλικτος: οι χώρες πρέπει να επικυρώσουν και όχι να εφαρμόσουν πλήρως τις συμβάσεις, αναλαμβάνοντας παράλληλα δεσμεύσεις για τη διασφάλιση της εφαρμογής τους. Οι χώρες μπορούν ανά πάσα στιγμή να ζητήσουν να υπαχθούν στο ΣΓΠ+. 4. Ο μηχανισμός παρακολούθησης του ΣΓΠ+ επανακαθορίζεται με σκοπό την ενίσχυση της εφαρμογής των συμβάσεων. 5. Θεσπίζονται περισσότερο διαφανείς και αποτελεσματικές διαδικασίες για την προσωρινή ανάκληση των προτιμήσεων. 6. Βελτιώνονται οι διοικητικές διαδικασίες των μηχανισμών διασφάλισης. <p>Διαφορές μεταξύ των 2 επιμέρους επιλογών:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Κατώτατο όριο διαβάθμισης <p>Επιλογή Γ1 Το κατώτατο όριο διαβάθμισης παραμένει αμετάβλητο.</p> <p>Επιλογή Γ2 Το κατώτατο όριο διαβάθμισης περιορίζεται στο 7,5% και το όριο ασφαλείας του 50%</p>

	<p>καταργείται.</p> <p>2. Κριτήρια περί «ευάλωτου χαρακτήρα» του ΣΓΠ+.</p> <p>Επιλογή Γ1 Το κατώτατο όριο για το ποσοστό των εισαγωγών γίνεται λιγότερο αυστηρό (αυξάνεται από το 1% στο 2%).</p> <p>Επιλογή Γ2 Καταργούνται τα κριτήρια περί «ευάλωτου χαρακτήρα».</p> <p>3. Κατάλογος των συμβάσεων ΣΓΠ+</p> <p>Επιλογή Γ1 Ο κατάλογος των συμβάσεων ΣΓΠ+ παραμένει αμετάβλητος.</p> <p>Επιλογή Γ2 Ο κατάλογος των συμβάσεων ΣΓΠ+ διευρύνεται.</p>
Επιλογή Δ: πλήρης επανασχεδιασμός	<p>Η επιλογή αυτή περιλαμβάνει τα χαρακτηριστικά της επιλογής Γ στα οποία βασίζεται.</p> <p>Ειδικότερα, η κάλυψη των προϊόντων στο πλαίσιο του συστήματος επανακαθορίζεται, με 3 επιμέρους επιλογές:</p> <p>Επιλογή Δ1 Η κάλυψη των προϊόντων είναι πλήρης για όλες τις δικαιούχες χώρες και όλα τα προϊόντα θεωρούνται μη ευαίσθητα. Δεν υπάρχει διαβάθμιση.</p> <p>Επιλογή Δ2 Ορισμένα βιομηχανικά και γεωργικά προϊόντα μεταφέρονται από τον κατάλογο των ευαίσθητων στον κατάλογο των μη ευαίσθητων προϊόντων.</p> <p>Επιλογή Δ3 Ο κατάλογος των προϊόντων που καλύπτονται από το σύστημα διευρύνεται ώστε να συμπεριλάβει ορισμένα βιομηχανικά και γεωργικά προϊόντα.</p>

5. Ανάλυση επιπτώσεων

5.1 Γενικά

Οι εισαγωγές για τις οποίες παραχωρούνται προτιμήσεις αντιπροσωπεύουν το 5% των συνολικών εισαγωγών της ΕΕ. Ως εκ τούτου, μολονότι οι επιπτώσεις για τους δικαιούχους ενδέχεται να είναι σημαντικές, οι γενικές επιπτώσεις για την ΕΕ πιθανόν να είναι περιορισμένες. Οι επιπτώσεις έχουν εκτιμηθεί με βάση την ανάλυση του CARIS, συμπληρωματική ανάλυση με το πρότυπο SMART² και την εξέταση των επίσημων στατιστικών στοιχείων της ΕΕ για τις εισαγωγές, την παραγωγή, την κατανάλωση και την απασχόληση. Η βασική μεταβλητή που χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των κοινωνικών

² Πρότυπο που δημιουργήθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα σε συνεργασία με διάφορους διεθνείς οργανισμούς.

επιπτώσεων ήταν η απασχόληση. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι σταθερά μικρές και έχουν εξεταστεί χωριστά.

5.2 Παρατηρήσεις για τις βασικές γραμμές (B1 και B2)

Διαπιστώνεται μια φυσική μείωση του επιπέδου των εισαγωγικών δασμών (και, κατά συνέπεια, των προτιμήσεων), λόγω της αρνητικής εξέλιξης των προτιμήσεων ως αποτέλεσμα των επιπτώσεων άλλων διμερών και πολυμερών εμπορικών συμφωνιών. Η αρνητική εξέλιξη των προτιμήσεων περιορίζει τις εισαγωγές χωρών δικαιούχων του ΣΓΠ· αυτό είναι το πλαίσιο στο οποίο εγγράφεται η παρούσα εκτίμηση. Μακροπρόθεσμα, όταν θα έχουν πλήρως εφαρμοστεί όλες οι πολυμερείς και διμερείς συμφωνίες, πιθανόν οι δασμοί να είναι τόσο χαμηλοί, ώστε να στερούνται νοήματος οι προτιμήσεις και το γενικευμένο σύστημα προτιμήσεων. Ενδεχομένως, θα πρέπει να προβλεφθούν άλλοι, τελείως διαφορετικοί μηχανισμοί. Έως τότε, τίθεται το ερώτημα τί μπορεί να γίνει με τις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη.

5.3. Επιλογή Α: κατάργηση

Η επιλογή Α θέτει τέρμα στο ΣΓΠ, διατηρώντας παράλληλα το καθεστώς ΟΕΟ από το οποίο επωφελούνται οι ΕΑΧ. Οι συνολικές εισαγωγές της ΕΕ σημειώνουν μεν πτώση, αλλά αμελητέα (περί τα 6 δισεκατ. ευρώ, δηλαδή κατά ποσοστό μικρότερο του 1%).

Γενική εκτίμηση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Σε ό,τι αφορά τη Β1, οι γενικές επιπτώσεις είναι οι ακόλουθες: Οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις στις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη αναμένεται να είναι αρνητικές. Οι ΕΑΧ θα αποκόμιζαν οφέλη, πολλές όμως άλλες αναπτυσσόμενες χώρες και οικονομικοί τομείς που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη θα πλήττονταν από την κατάργηση της προτιμησιακής πρόσβασης. Σε επίπεδο ΕΕ, οι γενικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις θα επηρεαστούν από τρεις παράγοντες: τα πλεονάσματα των παραγωγών, τα πλεονάσματα για τους καταναλωτές και τα δασμολογικά έσοδα. Οι αρνητικές επιπτώσεις στους καταναλωτές πιθανόν να αντισταθμιστούν από την αύξηση των δασμολογικών εσόδων που είναι της ίδιας τάξης μεγέθους. Οι καθαρές επιπτώσεις θα προέλθουν επομένως από κέρδη των παραγωγών. Όπως προαναφέρθηκε, τα εν λόγω οφέλη θα είναι συνολικά ασήμαντα, αλλά θα έχουν ωστόσο αξιοσημείωτες θετικές επιπτώσεις σε σημαντικούς τομείς (ζάχαρη, οπωροκηπευτικά, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και είδη ένδυσης), καθώς και στα κράτη μέλη της ΕΕ όπου οι εν λόγω τομείς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Κατά συνέπεια, οι επιπτώσεις αυτές θα είναι σε γενικές γραμμές θετικές. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην ΕΕ θα είναι (στην καλύτερη περίπτωση) οριακά θετικές, δεδομένου ότι η μείωση των εισαγωγών θα είναι οριακή. Όσον αφορά τις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, είναι πιθανό εκείνες που παύουν να αποκομίζουν τα οφέλη του ΣΓΠ+ να αποκλίνουν από περιβαλλοντικά βιώσιμες πρακτικές. Επομένως, συνολικά ενδέχεται να σημειωθούν οριακά αρνητικές επιπτώσεις.

Α σε σχέση με τη Β1. Επιπτώσεις:	σε οικονομικό επίπεδο	σε κοινωνικό επίπεδο	σε περιβαλλοντικό επίπεδο
Χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη	--	--	0/-
ΕΕ	+	+	0/+

Όσον αφορά τη βάση B2, θα αναμένονταν αλλαγές προς την ίδια μεν κατεύθυνση, αλλά αρκετά μικρότερης έκτασης, σε σημείο που να μην γίνονται αισθητές.

5.4 Επιλογή Γ: μερικός επανασχεδιασμός

Η επιλογή Γ βασίζεται σε πολλούς παράγοντες. Για τη διερεύνηση των διαφόρων πτυχών των εν λόγω παραγόντων, εξετάστηκαν δύο επιμέρους επιλογές. Οι βασικές διαφορές μεταξύ τους αφορούν τη διαβάθμιση ανταγωνιστικών τομέων και τα κριτήρια περί «ευάλωτου χαρακτήρα» στο πλαίσιο του ΣΓΠ+. Σε ό,τι αφορά τη διαβάθμιση, δεν είναι γνωστοί, στην παρούσα φάση, οι τομείς που θα αποτελέσουν αντικείμενο διαβάθμισης· θα εξαρτηθούν από τους υπολογισμούς των εισαγωγών, οι οποίοι θα πραγματοποιηθούν βάσει των πλέον πρόσφατων διαθέσιμων στοιχείων, πριν από την έναρξη ισχύος του νέου κανονισμού. Τα σημερινά στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί ως εναλλακτικές παράμετροι. Σε ό,τι αφορά τον ευάλωτο χαρακτήρα, η Γ1 καθιστά περισσότερο ελαστικό το «οικονομικό» κριτήριο μεταβάλλοντας το ποσοστό από 1% σε 2%. Ο υφιστάμενος κατάλογος χωρών που θα πληρούν το ελαστικότερο κριτήριο δεν είναι γνωστός στην παρούσα φάση, οπότε, και πάλι, οι εν λόγω υπολογισμοί θα πραγματοποιηθούν με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία, πριν από την έναρξη ισχύος του νέου κανονισμού. Οι επιπλέον χώρες που θα πληρούσαν επί του παρόντος τους όρους (Πακιστάν, Φιλιππίνες και Ουκρανία) έχουν χρησιμοποιηθεί ως εναλλακτικές παράμετροι.

Η επιλογή Γ2 καταργεί τα κριτήρια περί «ευάλωτου χαρακτήρα», ενώ προσθέτει συμπληρωματικές απαιτήσεις σχετικά με τις συμβάσεις. Στην περίπτωση αυτή επίσης, ο υφιστάμενος κατάλογος χωρών που πληρούν τα σχετικά με τις συμβάσεις κριτήρια θα καταρτιστεί λίγο πριν από την έναρξη ισχύος του νέου κανονισμού. Σύμφωνα με τις παρούσες προβλέψεις, πρόκειται για τις τρεις χώρες Γ1 καθώς και τη Ναμίμπια και τη Νιγηρία (έχουν ήδη όλες κυρώσει τις σχετικές συμβάσεις), επομένως, για τους σκοπούς της παρούσας διαδικασίας, έχουν χρησιμοποιηθεί οι εν λόγω χώρες ως εναλλακτικές παράμετροι. Η εκτίμηση ξεκινά με ανάλυση της επιλογής Γ1 και στη συνέχεια περιγράφονται οι βασικές διαφορές που προκύπτουν από την επιλογή Γ2.

5.4.1 Επιλογή Γ1

Γενική εκτίμηση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Σε σύγκριση με τη βάση B1, οι γενικές επιπτώσεις της επιλογής Γ1 είναι οι ακόλουθες: Οι συνολικές εισαγωγές της ΕΕ μειώνονται κατά 4 δισεκατ. ευρώ περίπου (ποσό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 1 δισεκατ. ευρώ των εισαγωγών από χώρες που ουδέποτε εντάχθηκαν στο σύστημα, αντισταθμιζόμενη από τη μείωση κατά 5 δισεκατ. ευρώ των εισαγωγών από χώρες που παύουν να εντάσσονται στο σύστημα). Οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις για χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη αναμένεται να είναι θετικές, χάρη στην άνοδο των εξαγωγών και τα αυξημένα οφέλη από άποψη ευημερίας.

Όπως και για την επιλογή Α, οι αρνητικές επιπτώσεις στους ευρωπαϊούς καταναλωτές πιθανόν να αντισταθμιστούν από την αύξηση των δασμολογικών εσόδων που είναι της ίδιας τάξης μεγέθους. Οι καθαρές επιπτώσεις θα προέλθουν επομένως από τις επιπτώσεις στους παραγωγούς. Όπως προαναφέρθηκε, τα εν λόγω οφέλη θα είναι συνολικά ασήμαντα, αλλά θα έχουν αξιοσημείωτες αρνητικές επιπτώσεις σε σημαντικούς τομείς (ρύζι, αροτράιες καλλιέργειες, λίπη και έλαια, ζάχαρη, οπωροκηπευτικά, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και είδη ένδυσης, και δερμάτινα είδη), καθώς και στα κράτη μέλη της ΕΕ όπου οι εν λόγω τομείς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Κατά συνέπεια, οι επιπτώσεις αυτές θα είναι σε γενικές γραμμές αρνητικές. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην ΕΕ θα είναι (στην καλύτερη περίπτωση) οριακά θετικές, δεδομένου ότι η μείωση των εισαγωγών θα είναι οριακή. Όσον

αφορά τις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, η αύξηση του αριθμού των δικαιούχων του ΣΓΠ+ θα έχει κατά κανόνα οριακά θετικές επιπτώσεις.

Γ1 σε σχέση με τη Β1. Επιπτώσεις:	σε οικονομικό επίπεδο	σε κοινωνικ ό επίπεδο	σε περιβαλλοντικό επίπεδο
Χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη	++	++	0/+
ΕΕ	-	-	0/+

Από την σύγκριση των επιπτώσεων των επιλογών Γ1 με τη βάση Β2 προκύπτει ότι οι αναμενόμενες αλλαγές θα ήσαν προς την ίδια μεν κατεύθυνση, αλλά αρκετά μικρότερης έκτασης, ακόμα μια φορά σε σημείο που να μην γίνονται αισθητές.

5.4.2 Επιλογή Γ2

Μεταξύ των επιλογών Γ2 και Γ1 υπάρχει μία σημαντική διαφορά. Η μείωση των κατώτατων ορίων αυξάνει το επίπεδο διαβάθμισης σημαντικά για ορισμένες χώρες και τομείς, και ιδίως για την Ινδία. Τούτο έχει ορισμένες επιπτώσεις. Η πρώτη είναι η εντονότερη μείωση των εξαγωγών από το σύνολο των χωρών που συμμετέχουν στο ΣΓΠ. Η δεύτερη είναι η αύξηση των εξαγωγών ΟΕΟ, λόγω του περιορισμού των αρνητικών επιπτώσεων στο Μπαγκλαντές (όπως προβλέπεται στο πλαίσιο της επιλογής Γ1). Ως εκ τούτου, μολονότι οι θετικές επιπτώσεις για τους δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ και του ΣΓΠ+ δεν μπορούν να υποτιμηθούν, θα πληγούν οι εξαγωγές ΣΓΠ πολλών δικαιούχων. Ορισμένα δυναμικά φαινόμενα αναμένεται να αντισταθμίσουν με το παραπάνω την εν λόγω στατική απώλεια και, συνεπώς, οι επιπτώσεις θεωρούνται θετικές σε γενικές γραμμές, οπωσδήποτε όμως λιγότερο θετικές σε σύγκριση με την επιλογή Γ1. Δεδομένου ότι οι λοιπές επιπτώσεις είναι σε μεγάλο βαθμό όμοιες με εκείνες της επιλογής Γ1, ο γενικός πίνακας εκτιμήσεων έχει επομένως ως εξής:

Γ2 σε σχέση με τη Β1. Επιπτώσεις:	σε οικονομικό επίπεδο	σε κοινωνικ ό επίπεδο	σε περιβαλλοντικό επίπεδο
Χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη	+	+	0/+
ΕΕ	-	-	0/+

5.5 Επιλογή Δ: πλήρης επανασχεδιασμός

Οι περισσότεροι από τους παράγοντες του συστήματος έχουν επανασχεδιαστεί στο πλαίσιο της επιλογής Γ. Εντούτοις, πολλοί συμμετέχοντες στη διαβούλευση πρότειναν τη σημαντική διεύρυνση των δύο άλλων βασικών παραγόντων του συστήματος: του φάσματος των καλυπτόμενων προϊόντων και των περιθωρίων προτίμησης. Έχουμε επομένως επίσης μελετήσει ένα πλήρη επανασχεδιασμό που περιλαμβάνει τις προτεινόμενες αλλαγές στο πλαίσιο της επιλογής Γ, καθώς και τις αλλαγές στους εν λόγω δύο παράγοντες. Για την απλούστευση της ανάλυσης, οι επιμέρους επιλογές Δ υπολογίζονται αποκλειστικά ως προσθήκες στην επιλογή Γ2. Εξετάστηκαν τρεις επιμέρους επιλογές. Η επιλογή Δ1 είναι ριζικότερη. Προβλέπει διεύρυνση μέχρι πλήρους κάλυψης των προϊόντων και την κατάργηση όλων των ευαίσθητων προϊόντων (π.χ. διευρύνοντας την αδασμολόγητη και άνευ δασμολογικών ποσοστώσεων μεταχείριση των χωρών ΟΕΟ) σε όλες τις χώρες που έχουν

μεγαλύτερη ανάγκη (δικαιούχες είτε του ΣΓΠ είτε του ΣΓΠ+). Τούτο προϋποθέτει ότι οι λοιποί δικαιούχοι δεν θα αποτελούν πλέον αντικείμενο διαβάθμισης. Οι επιλογές Δ2 και Δ3 είναι λιγότερο ριζικές. Περιλαμβάνουν όλες τις παραμέτρους της επιλογής Γ2 (συμπεριλαμβανομένης της διαβάθμισης) και προσθέτουν την αφαίρεση ορισμένων προϊόντων από τον κατάλογο ευαίσθητων προϊόντων (Δ2) και τη μερική διεύρυνση της κάλυψης των προϊόντων (Δ3).

5.5.1 Επιλογή Δ1: πλήρης κάλυψη των προϊόντων, πλήρης κατάργηση του καταλόγου ευαίσθητων προϊόντων

Γενική εκτίμηση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Σε σύγκριση με τη βάση Β1, οι γενικές επιπτώσεις της επιλογής Δ1 είναι οι ακόλουθες: Μολονότι οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις στις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη αναμένεται να είναι γενικά θετικές, τα εν λόγω οφέλη προκύπτουν κυρίως για τομείς που είναι ήδη ανταγωνιστικοί, σε βάρος λιγότερο προηγμένων τομέων. Θα προέκυπταν σημαντικές συνέπειες στη διανομή, καθώς το επιπλέον μερίδιο των εισαγωγών ΕΕ, το οποίο θα αποκτούσε η Κίνα, η Ινδία και άλλες χώρες υποκείμενες προγενέστερα σε διαβάθμιση, θα είχε αρνητικές συνέπειες για πολλές άλλες από τις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Ειδικότερα, θα πλήττονταν οι δικαιούχοι του καθεστώτος ΟΕΟ (χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το Μπαγκλαντές), καθώς και οι χώρες ΣΓΠ+, όπως το Πακιστάν. Επομένως, θα πρέπει να σχετικοποιηθεί η συνολικά θετική εκτίμηση («+»). Οι θετικές επιπτώσεις στους καταναλωτές της ΕΕ πιθανόν να αντισταθμιστούν από τη μείωση των δασμολογικών εσόδων που είναι της ίδιας τάξης μεγέθους. Οι καθαρές επιπτώσεις θα προέλθουν επομένως από τις επιπτώσεις στους παραγωγούς. Όπως προαναφέρθηκε, οι επιπτώσεις αυτές θα ήταν γενικά περιορισμένες, αλλά θα επηρέαζαν σε μεγάλο βαθμό αρνητικά σημαντικούς τομείς, καθώς και τα κράτη μέλη της ΕΕ, όπου οι τομείς αυτοί διαδραματίζουν εξέχοντα ρόλο. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω επιπτώσεις θα ήταν σε γενικές γραμμές αρνητικές. Μολονότι δε είναι μεγαλύτερες σε σχέση με εκείνες στο πλαίσιο της επιλογής Γ, θα ήταν κατά πάσα πιθανότητα της ίδιας τάξης μεγέθους. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην ΕΕ θα ήταν οριακά αρνητικές, δεδομένης της συνολικής αύξησης των εισαγωγών. Η μεγάλη αύξηση των εισαγωγών, ιδίως από την Κίνα και την Ινδία, μπορεί να οδηγήσει σε αρνητικά αποτελέσματα και στις εν λόγω δύο χώρες. Οι επιπτώσεις για τις χώρες ΣΓΠ+ θα ήταν συνολικά θετικές διότι, παρά την αύξηση των εξαγωγών τους, το πλαίσιο περιβαλλοντικής προστασίας βάσει του οποίου λειτουργούν (όλες) οι επιχειρήσεις θα βελτιωνόταν λόγω της προσχώρησης στις σχετικές περιβαλλοντικές συμβάσεις. Συνολικά, οι επιπτώσεις θα ήταν επομένως οριακά αρνητικές.

Δ1 σε σχέση με τη Β1. Επιπτώσεις:	σε οικονομικό επίπεδο	σε κοινωνικό επίπεδο	σε περιβαλλοντικό επίπεδο
Χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη*	+	+	0/-
ΕΕ	-	-	0/-

*Οι θετικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις στις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη στο σύνολό τους αποκρύπτουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για τους δικαιούχους του ΟΕΟ και του ΣΓΠ+.

Από τη σύγκριση των επιπτώσεων της επιλογής Δ1 με τη βάση Β2 προκύπτει ότι οι αναμενόμενες αλλαγές θα ήσαν προς την ίδια κατεύθυνση, αλλά θα καθίσταντο μικρότερης έκτασης, παραμένοντας παράλληλα αισθητές.

5.5.2 Επιλογές Δ2 και Δ3

Οι επιλογές αυτές βασίζονται στην επιλογή Γ. Για την απλούστευση της ανάλυσης, χρησιμοποιήθηκε μία μόνο από τις επιλογές αυτές, στην προκειμένη περίπτωση η επιλογή Γ2, ως βάση για τις επιλογές Δ2 και Δ3. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να θεωρηθεί ότι εάν χρησιμοποιείτο στη θέση της η επιλογή Γ1 θα σημειώνονταν σημαντικές διαφορές. Δεδομένου ότι με τις επιλογές Δ2 και Δ3 τροποποιείται μόνο ένας παράγοντας κάθε φορά σε σχέση με τη Γ, αναφέρονται στο έγγραφο αυτό μόνο τα αξιοσημείωτα νέα στοιχεία.

Οι επιλογές Δ2 και Δ3 προκαλούν διάβρωση των προτιμήσεων πλήττοντας τις EAX

Στην Δ2 διερευνάται η αφαίρεση ορισμένων προϊόντων από τον κατάλογο ευαίσθητων προϊόντων. Όπως αναμενόταν, η άμεση επίπτωση είναι η αρνητική εξέλιξη των προτιμήσεων για τις χώρες ΟΕΟ, ιδίως σε σχέση με τους ανταγωνιστές στο πλαίσιο του ΣΓΠ, οι οποίες συνολικά ωφελούνται. Τούτο ήταν αναμενόμενο, δεδομένου ότι η αξιολόγηση του CARIS κατέστησε σαφές το γεγονός ότι οι χώρες του ΣΓΠ ασκούν έντονες ανταγωνιστικές πιέσεις στις δικαιούχες του καθεστώτος ΟΕΟ. Η Ινδία, η Ινδονησία, το Βιετνάμ και η Ταϊλάνδη αποκομίζουν όλα σχεδόν τα οφέλη, ενώ οι χώρες ΟΕΟ δεν αποκομίζουν σχεδόν κανένα. Η επιλογή Δ3 διερευνά το ενδεχόμενο διεύρυνσης των καλυπτόμενων προϊόντων. Προβλέπονται επομένως επιπτώσεις ανάλογες με εκείνες που περιγράφονται στο πλαίσιο της Δ2: αφενός πλεονεκτήματα για τους δικαιούχους του ΣΓΠ, και αφετέρου αρνητική εξέλιξη των προτιμήσεων και απώλειες όσον αφορά τις εξαγωγές για τις χώρες ΟΕΟ. Επομένως, τόσο η επιλογή Δ2 όσο και η Δ3 επιβεβαιώνουν ότι η διεύρυνση των καλυπτόμενων προϊόντων και η αφαίρεση ορισμένων προϊόντων από τον κατάλογο ευαίσθητων προϊόντων έχουν ένα κόστος που επωμίζονται οι φτωχότεροι και το οποίο συνδέεται με την αρνητική εξέλιξη των προτιμήσεων από την οποία πλήττονται.

Οι επιλογές Δ2 και Δ3 ενδέχεται να θέσουν εμπόδια στη διαπραγμάτευση διμερών και πολυμερών συμφωνιών

Σε σύγκριση με την επιλογή Γ, θα μπορούσε να υποστηριχτεί ότι οι εν λόγω επιλογές δίνουν στους εμπορικούς μας εταίρους λανθασμένη ένδειξη, δημιουργώντας την προσδοκία ότι μπορούν να επιτύχουν από την ΕΕ, αυτομάτως ή κατόπιν διμερών ή πολυμερών διαπραγματεύσεων, παραχωρήσεις σχετικά με προϊόντα που έχουν ενταχθεί στο ΣΓΠ ή που έχουν αφαιρεθεί από τον κατάλογο των ευαίσθητων προϊόντων. Οι μεταβολές τις οποίες επιφέρουν οι επιλογές Δ2 και Δ3 δεν είναι αρκετά σημαντικές ώστε να επηρεάζουν την έκταση των λοιπών αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την επιλογή Γ. Εντούτοις, οι κοινοτικοί παραγωγοί νέων προϊόντων που εντάσσονται στο ΣΓΠ, καθώς και προϊόντων για τα οποία εφαρμόζονται υψηλότερα προτιμησιακά περιθώρια λόγω της αφαίρεσης ορισμένων προϊόντων από τον κατάλογο ευαίσθητων προϊόντων, θα πλήττονταν δεχόμενοι επιπλέον πιέσεις.

6. Σύγκριση των επιλογών

6.1 Επανεξέταση διαφόρων επιλογών ανά στόχο και επίπτωση

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται ο βαθμός στον οποίο οι διάφορες επιλογές που εξετάζονται ανωτέρω επιτυγχάνουν τους στόχους που αναζητούνται με την αναθεώρηση του συστήματος. Η σύγκριση αυτή βασίζεται σε τρία κριτήρια: αποτελεσματικότητα (πόσοι στόχοι επιτυγχάνονται και σε ποιο βαθμό), αποδοτικότητα (χρησιμοποίηση απαραίτητων πόρων για την επίτευξη των στόχων, ανεπιθύμητες δευτερογενείς συνέπειες), και συνεκτικότητα με στρατηγικούς στόχους της ΕΕ.

Επιλογές	A	Γ1	Γ2	Δ1	Δ2	Δ3
Αποτελεσμα-	-	++++	+++	--	++	++

τικότητα						
Αποδοτικότητα	--	+++	++	--	+	+
Συνοχή	++++	++	++	---	+	+

Ακολουθεί λεπτομερής ανάλυση με βάση την σχετική αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα κάθε επιλογής στο πλαίσιο της επίτευξης των γενικών στόχων πολιτικής.

6.2 Αποτελεσματικότητα των επιλογών πολιτικής για την επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων

Επιλογή Α

Με την επιλογή Α επιτυγχάνεται εν μέρει μόνο ο γενικός στόχος ΓΣ-1 (συμβολή στην εξάλειψη της φτώχειας, με ανάπτυξη των εξαγωγών από χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη). Επικεντρώνοντας τις προτιμήσεις σε ΕΑΧ, εγκαταλείπονται πολλές άλλες χώρες με ανάλογες εμπορικές, αναπτυξιακές και οικονομικές ανάγκες χωρίς προτιμήσεις (ειδικός στόχος ΕΣ-1), με αποτέλεσμα να έχει τούτο αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Επιπλέον, η ανάκληση προτιμήσεων από ορισμένες χώρες που έχουν περισσότερη ανάγκη, θα εκθέσει τους τομείς των εν λόγω χωρών στον ανταγωνισμό από ανεπτυγμένες χώρες. Η επιλογή Α έρχεται σε άμεση αντίθεση με τον ειδικό στόχο ΕΣ-4 και το γενικό στόχο ΓΣ-2 (προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης). Επίσης, ουδόλως συμβάλλει στη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης προστασίας των δημοσιονομικών και οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ (γενικός στόχος ΓΣ-3 και ειδικός στόχος ΕΣ-5). Αντιθέτως, η επιλογή Α μπορεί να ενισχύσει τη θέση της ΕΕ στις διμερείς και πολυμερείς διαπραγματεύσεις (ειδικός στόχος ΕΣ-3). Θα είχε θετικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις για συγκεκριμένους τομείς σε ορισμένα κράτη μέλη, σε μια εποχή που δίδεται το μεγάλη έμφαση στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας, την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Τέλος, σε μια περίοδο ακραίων πιέσεων στα δημόσια οικονομικά, η επιλογή αυτή αυξάνει τα δασμολογικά έσοδα.

Επιλογή Γ1

Η επιλογή Γ1 συμβάλλει αποτελεσματικά στην επίτευξη του γενικού στόχου ΓΣ-1 (συμβολή στην εξάλειψη της φτώχειας, με ανάπτυξη των εξαγωγών από χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη). Ειδικότερα, διασφαλίζει την κατάλληλη επικέντρωση των προτιμήσεων σε χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη (ΕΣ-1) και περιορίζει το αντικίνητρο για τη διαφοροποίηση (ΕΣ-2), το οποίο προκύπτει από τις ανταγωνιστικές πιέσεις που ασκούνται από περισσότερο ανεπτυγμένους δικαιούχους του υφιστάμενου συστήματος. Η επιλογή Γ1 συνδυάζει έναν περισσότερο ευέλικτο μηχανισμό ένταξης στο ΣΓΠ+, περισσότερο ελαστικά κριτήρια επιλεξιμότητας στις συναλλαγές και κατάργηση της διαβάθμισης, ενώ παράλληλα ενισχύει το ρόλο τον οποίο διαδραματίζει το σύστημα συμβάλλοντας στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης (ΓΣ-2 και ΕΣ-4). Βελτιώνει την αποδοτικότητα του μέσου διασφάλισης (ΕΣ-5) και του μηχανισμού ανάκλησης, συμβάλλοντας κατά τον τρόπο αυτό στην επίτευξη του στόχου ΓΣ-3. Αυξάνει επίσης τα δασμολογικά έσοδα. Θα είχε ως ακούσιο αποτέλεσμα να ενισχυθεί η θέση της ΕΕ στο πλαίσιο των διμερών και πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων (έναντι μικρότερου αριθμού χωρών όμως σε σύγκριση με την επιλογή Α). Εντούτοις, θα είχε αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις για συγκεκριμένους τομείς σε ορισμένα κράτη μέλη.

Επιλογή Γ2

Η βασική διαφορά μεταξύ των επιλογών Γ2 και Γ1 έγκειται στο ότι η μείωση των κατώτατων ορίων διαβάθμισης, η οποία προβλέπεται στην επιλογή Γ2, περιορίζει τις συνολικές εξαγωγές από χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Επίσης, όσο περισσότερες δικαιούχες στο πλαίσιο του ΣΓΠ+ χώρες ενταχθούν στο σύστημα, τόσο μεγαλύτερες οι ανταγωνιστικές πιέσεις στις ΕΑΧ που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη από όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες. Οι επιπτώσεις αυτές καθιστούν την επιλογή Γ2 λιγότερο αποτελεσματική σε ό,τι αφορά την επίτευξη του γενικού στόχου ΓΣ-1 (συμβολή στην εξάλειψη της φτώχειας). Εντούτοις, κατατάσσεται σε καλύτερη θέση σε σχέση με την επιλογή Γ1 από άποψη πιθανής αποτελεσματικότητας στην επίτευξη του στόχου ΓΣ-2 (προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης), δεδομένου ότι προβλέπει την αναθεώρηση των αναγκαίων συμβάσεων.

Επιλογή Δ (μόνο η επιλογή Δ1 εξετάζεται στη συνοπτική περίληψη)

Η επιλογή Δ1 στοχεύει στις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, προβλέποντας την κατάργηση των προτιμήσεων για τους επαρκώς εύπορους δικαιούχους, καθώς και για εκείνους που τυγχάνουν προτιμησιακής πρόσβασης βάσει διμερούς συμφωνίας. Ωστόσο, καταργεί πλήρως τη διαβάθμιση, ενώ επιφυλάσσει για όλους τους δικαιούχους μεταχείριση ανάλογη με εκείνη που προβλέπεται από το καθεστώς ΟΕΟ (γεγονός που θα επιτάχυνε την αρνητική εξέλιξη των προτιμήσεων για τους φτωχότερους). Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι σε γενικές γραμμές ανταποκρίνεται στον στόχο ΓΣ-1. Ομοίως, ο στόχος ΓΣ-2 (προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης χάρη στα κίνητρα που παρέχονται στο πλαίσιο του ΣΓΠ+) εκμηδενίζεται λόγω της μεταχείρισης όλων των δικαιούχων κατά τρόπο ανάλογο με εκείνον που προβλέπεται από το καθεστώς ΟΕΟ. Η επιλογή Δ1 βελτιώνει την αποδοτικότητα του μηχανισμού διασφάλισης (ΕΣ-5) και του μηχανισμού κατάργησης (ΕΣ-6) και, συνεπώς, συμβάλλει θετικά στην προστασία των δημοσιονομικών και οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ (γενικός στόχος ΓΣ-3). Εντούτοις, η επιλογή Δ1 αναμένεται να μειώσει τα δασμολογικά έσοδα, σε μια περίοδο που ασκούνται ακραίες πιέσεις στα δημόσια οικονομικά. Επίσης, συνεπάγεται αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις για ορισμένους βιομηχανικούς τομείς και κράτη μέλη. Εξάλλου, θα αποδυνάμωνε σε μεγάλο βαθμό τη διαπραγματευτική θέση της ΕΕ σε διμερές και πολυμερές πλαίσιο (ειδικός στόχος ΕΣ-3).

6.3 Προτιμώμενη επιλογή

Η επιλογή με την οποία επιτυγχάνονται οι στόχοι του συστήματος κατά τον πλέον αποτελεσματικό, αποδοτικό και συνεκτικό τρόπο είναι η Γ και συγκεκριμένα η Γ1. Τούτο δεν αναιρεί το γεγονός ότι η επιλογή Γ2 περιλαμβάνει θετικές πτυχές (επανεξέταση του καταλόγου συμβάσεων) που θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη.

7. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Ο κατωτέρω πίνακας περιλαμβάνει προτάσεις για δείκτες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας της προτιμώμενης επιλογής στο πλαίσιο της επίτευξης των γενικών στόχων πολιτικής.

Γενικοί στόχοι	Δείκτες	Πηγές πληροφοριών
Να συμβάλλει στην εξάλειψη της φτώχειας, αναπτύσσοντας τις εξαγωγές από χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη.	- αύξηση των εξαγωγών αναπτυσσόμενων χωρών στην ΕΕ - αυξημένες εισαγωγές από χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη - μεγαλύτερη χρησιμοποίηση των προτιμήσεων - αποτελεσματική διαβάθμιση των ανταγωνιστικών	- Δεδομένα της Eurostat

	τομέων - αυξημένη διαφοροποίηση	
Να προωθήσει την αειφόρο ανάπτυξη και την χρηστή διακυβέρνηση.	- αυξημένος αριθμός χωρών που ενστερνίζονται τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης στο πλαίσιο του καθεστώτος ΣΓΠ+ - γενική βελτίωση της υλοποίησης των συμβάσεων ΣΓΠ+ από δικαιούχους του ΣΓΠ+ - αριθμός ανακλήσεων	- εκθέσεις αρμόδιων διεθνών φορέων παρακολούθησης - ΓΔ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Να διασφαλίσει αποτελεσματικότερη προστασία των δημοσιονομικών και οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.	- αριθμός αιτήσεων διασφάλισης - αριθμός μέτρων διασφάλισης - διαφυγόντα έσοδα συνεπεία του συστήματος - αριθμός προτιμησιακών εμπορικών συμφωνιών που υπογράφηκαν με τους δικαιούχους - αριθμός προτιμησιακών εμπορικών συμφωνιών που υπογράφηκαν με μη δικαιούχους	- Αιτήσεις διασφάλισης - Δεδομένα της Eurostat - ΓΔ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Η αποτελεσματικότητα του ΣΓΠ πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο επίσημης και ανεξάρτητης αξιολόγησης πριν από τυχόν μεταγενέστερη αναθεώρηση. Για να είναι αποτελεσματική, η εν λόγω αξιολόγηση είναι πιθανόν να απαιτήσει δεδομένα τουλάχιστον 3 ετών μετά την εφαρμογή του συστήματος, γεγονός που συνεπάγεται ότι η αξιολόγηση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πριν από το τέλος του 2017 το ενωρίτερο.